

UTARATIBU WA KUUZA NA KUNUNUA ZAO LA DENGU KUPITIA SOKO LA BIDHAA TANZANIA (TMX)

1.0 Utangulizi

Zao la dengu ni moja ya mazao muhimu katika kuinua pato la mkulima nchini Tanzania, hivyo katika msimu wa 2020/2021, Soko la Bidhaa Tanzania (TMX) kwa kushirikiana na Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala (WRRB), Tume ya Maendeleo ya Ushirika (TCDC) pamoja na uongozi wa mikoa ya **Shinyanga, Mwanza na Manyara** na halmashauri zake husika zitasimamia uendeshaji wa minada ya dengu katika ghala zinazotumia Mfumo wa Stakabadhi za Ghala. Mauzo hayo yanalenga kuleta bei zenye ushindani wa haki, uwazi na kupunguza gharama za ununuzi wa zao la dengu.

2.0 Utekelezaji wa biashara 2020/2021 kwa Wadau

Utaratibu huu unatekelezwa kwa kuzingatia Kifungu cha 70(a) cha Sheria ya Stakabadhi za Ghala kinachoelekeza bidhaa zinazotunzwa kwa Mfumo wa Stakabadhi za Ghala kuuzwa kwa utaratibu wa Soko la Bidhaa, na kuzingatia mwongozo wa Bodi ya Usimamizi wa Stakabadhi za Ghala kwenye zao la Dengu msimu wa Masoko 2020/2021 pamoja na sheria zingine zinazosimamiwa nchini Tanzania.

2.1 Majukumu ya Wauzaji wa Dengu

2.1.1 Wauzaji Wakulima (AMCOS/Union)

Wauzaji wa dengu watakuwa wamiliki (AMCOS/vikundi au mkulima mmojammoja) au wakala ambaye ni Chama Kikuu cha Ushirika (Union) halali wa dengi iliyohifadhiwa kwenye ghala lililopewa leseni na WRRB. Majukumu ya wauzaji ni kama ifuatavyo:

- i. Baada ya dengi kupokelewa ghalani, kuwasilisha TMX nakala ya orodha ya wamiliki wa dengi husika (iliyowasilishwa kwa Mwendesha Ghala) ikionyesha jina la mkulima, nambari ya simu, nambari ya akaunti ya benki, jina la benki anayotarajia malipo yafanyike na kiasi cha dengi anayomiliki
- ii. Kuridhia bei zilizotolewa na wanunuzi muda usiozidi nusu saa baada ya mauzo/mshindi kutangazwa kwa kujaza fomu ya maridhio itakayo wasilishwa kwa viongozi wa Amcos/ Union
- iii. Kupeleka stakabadhi za ghala union

- iv. Kuhamasisha wakulima kufungua akaunti za benki

2.1.2 Chama Kikuu cha Ushirika (Union)

- i. Kusambaza vifungashio kwa wakulima.
- ii. Kutoa taarifa kwa wakulima juu ya bei na stakabadhi zilizouzwa
- iii. Kuhakiki na benki husika kabla ya kuwasilisha akaunti za benki za wakulima TMX
- iv. Kumkabidhi mnunuzi aliyeshinda stakabadhi za ghala husika

2.2 Majukumu ya Wanunuzi

- i. Kujaza fomu ya kuridhia kununua dengi kwa utaratibu uliowekwa na TMX na kuiwasilisha TMX kupitia mfumo wa kielektroniki wa mauzo ikiwa na nakala ya leseni ya biashara na *Business Registration*.
- ii. Kupitia 'Sales Catalogue' na kuweka kiwango cha bei anayotaka kununua dengi kwa njia ya kielektroniki kwa kutumia 'USERNAME', 'PASSWORD' na 'BID CODE' wakati wa mauzo. Kwa maelezo zaidi kuhusu namna ya kutumia mfumo wa kielektroniki wasiliana na TMX kupitia simu namba +255 713 298 314 au +255 743 590 868
- iii. Kwa wanunuzi walio nje ya Tanzania, kuweka utaratibu na kampuni za ndani kwa ajili ya taratibu za *logistics*
- v. Kuweka fedha za Kitanzania Shilingi milioni kumi (TZ 10,000,000) ikiwa ni "kinga ya dhamana." kwenye akaunti ya malipo ya TMX:

	Jina la Akaunti:	Tanzania Mercantile Exchange
	Benki:	CRDB
	Nambari ya Akaunti:	0150259178501
	Swift Code:	CORUTZTZ
AU	Jina la Akaunti:	TMX Settlement Account
	Benki:	NMB
	Nambari ya Akaunti:	20110041162
	Swift Code:	NMIBTZTZ
AU	Jina la Akaunti:	Tanzania Mercantile Exchange PLC
	Benki:	NBC
	Nambari ya Akaunti:	012103024557
	Swift Code:	NLCBTZTX

- Kiasi hicho kinaweza kutumika kama malipo ya awali kwa mnunuzi anaye lipia mzigo